

FREDS

Kristna Fredsrörelsens
tidning # 2 ● 2022

NYTT

Tema FREDENS RÖSTER

Till försvar för en inkluderande fredspolitik

Våldsmotstånd och fredslängtan:

"Vi behöver kanalisera vår ilska och sorg i transformativt arbete. Ge tid till barn som behöver en vuxen. Öva på ickevåld så att inte pansarskott blir vårt enda svar." /11

Aktuellt:

IFOR höll historiskt rådslag i Juba /14

Tema: Fredens röster

Linda Cabrera och den feministiska fredspolitiken /7

FREDSNYTT

Fredsnytt är **Kristna Fredsrörelsens** medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 000 ex. **Kristna Fredsrörelsen** arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld, civilkurage och konflikthantering.
- Stödja ickevåldsorganisationer i Sydsudan, Maghreb-regionen och Colombia.
- Ha fredsobservatörer i Colombia, Guatemala och Mexiko där de bidrar till skydd för försvarare av mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Grafisk form och layout

Ulrika L Forsberg

Redaktör

Nathaly Salas
nathaly.salas@krf.se
Tfn: 08-453 68 40

Omslagsbild

Miki Anagrus

Tryck

Wikströms tryckeri AB, 2021

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Swish 123 900 0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet och Folke Bernadotte Akademien. Finansierarna har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

FREDSKALENDERN

4 december kl. 18.00 TILLKÄNNAGIVANDE AV MARTIN LUTHER KING- PRISET

Tillkännagivande av 2023 års mottagare av Martin Luther King-priset.

16 januari kl. 19.00 MARTIN LUTHER KING- DAGEN.

Prisutdelning i Norrmalmsskyrkan, Stockholm.

April
BLI FREDSOBSERVATÖR
Möjlighet att söka ettårigt uppdrag som fredsobservatör. Som fredsobservatör bör du kunna spanska och medföljer människorättsaktivister i konflikttrabbade områden.

22 April ÅRSMÖTE

Alla medlemmar kallas till årsmöte 2023. Det kommer vara möjligt att delta på plats och digitalt.

- Info om ärendelista, nomineringar, motioner, anmälan och andra aktiviteter publiceras löpande på krf.se/rorelsehelg2023. Där kan du läsa om **Kristna Fredsrörelsens** stadgar. Där framgår all formalia kring ärendelista och motioner. Vi kommer bjuda in till medlemsforum i vår. Håll utkik i våra nyhetsbrev och på www.krf.se.

För mer information se krf.se/aktuellt

Stoppa svenskt stöd till kärnvapen

● ● ● Risken att kärnvapen används är större än på decennier. 68 länder har ratificerat FN:s konvention om förbud mot kärnvapen. Sverige är inte ett av dem. Uppmana riksdagens partier att säkerställa att Sverige förblir kärnvapenfritt och står upp mot kärnvapen genom att ställa sig bakom FN-konventionen.

Kristna Fredsrörelsen deltar i ICAN:s utpropp för att stoppa svenskt stöd till kärnvapen. Vi behöver uppnå 5000 underskrifter.

- Sådär gör du enklast för att skriva under: Scanna in QR-koden med din mobilkamera och följ länken.

Sista samlingen innan avresa.

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen

Nya fredsobservatörer till Latinamerika

● ● ● Det var en grupp engagerade nya fredsobservatörer som gav sig av till Colombia och Mexiko i slutet av september. Innan avfärd deltog de i två veckors förberedande utbildning på Sigtuna folkhögskola och på Ekumeniska centret i Alvik. Fredsobservatörsutbildningen är den första sedan 2019 som har kunnat hållas fysiskt, på grund av pandemirestriktionerna.

Pella Thiel får årets MLK-pris

● 2023 års Martin Luther King-pris har tilldelats

Pella Thiel, ekolog och grundare av End Ecocide Sweden.

– Hans vision om ett värdigare samhälle, där jämlikhet och rättvisa råder är mer aktuell än någonsin.

Foto: EAPPI

Koordinatorer från 15 länder, kyrkliga ledare inom kyrkornas världsråd och samtliga följeslagare samlades i Jerusalem när EAPPI, Ekumeniska följeslagarprogrammet, fyllde 20 år.

20 år med Ekumeniska följeslagarprogrammet

● ● ● 1 800 följeslagare från 25 länder har deltagit i det Ekumeniska följeslagarprogrammet, som i år har funnits i 20 år. Sveriges Kristna Råd, SKR, är huvudman för den svenska delen av arbetet och har under åren medverkat genom 350 följeslagare.

2002 inrättade Kyrkornas världsråd det ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel som svar på en uppmaning från kyrkoledare i landet. Dagens omständigheter i området innebär tyvärr att den internationella medföljningen fortfarande behövs mer än någonsin.

Kristna Fredsrörelsen har funnits med i arbetet sedan starten och många medlemmar har bidragit i arbetet. För att sprida information gör följeslagarna ett efterarbete och kommer gärna till din lokalgrupp, församling, skola eller organisation och berättar om situationen i Palestina och Israel utifrån egna upplevelser och möten.

- Kontakta SKR på foljeslagarprogrammet@skr.org
- Läs mer på sid 13 får du en inblick i den nyss hemkomna följeslagaren Zandra Bergmans upplevelser.

Tipsa valberedningen!

● ● ● **Kristna Fredsrörelsens** valberedning tar gärna emot tips på styrelsekandidater som har engagemang för Kristna Fredsrörelsens frågor och verksamhetsområden. Önskvärt är tidigare erfarenhet av eller intresse för strategiskt arbete, ekonomi, organisationsutveckling och styrelseuppdrag. Tipsa dem gärna om personer som du tror kan passa - eller kliv fram om du själv är intresserad! Mejla valberedningen@krf.se.

- Valberedningen består av: Anna Rehnberg, Henric Götefelt, Karolina Göranson och Celina Falk.
- Här kan du läsa om **Kristna Fredsrörelsens** styrelse: krf.se/styrelse.

810 personer var 2022 medlemmar i Kristna Fredsrörelsen. Tack till alla medlemmar för att ni stöder vårt viktiga arbete!

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Vi vill fred och ickevåldet

Jag är nyss hemkommen från Sydsudan där vår internationella tillhörighet, IFOR, för första gången genomfört sitt Råd på Afrikas kontinent – det tog lite mer än hundra år att få till det men nu hände det! Fylld av tro och hopp om fred genom ickevåld möter jag nu vintern och inser hur värdefullt det är att få inspiration och fyllas med nya perspektiv från likasinnade från olika delar av världen.

Här hemma står vi som rörelse stadigt i våra frågor medan opinionen och diskussionen flyttar sig längre bort från vår vision, verkar det som. Nu mer än någonsin behöver vi visa på alla de alternativ som finns för att nå hållbar fred och fred med jorden. Genom att ställa rättvisan högst så utmanar vi makten och det innebär risker - det ser vi på våra samarbetspartners och medföljda. Att folkbilda för fred står högst upp på agendan.

VÅRT SAMARBETE MED Sigtunastiftelsen möjliggjorde att vi för andra året i rad anordnade ett dygn av samtal och reflektion om fredslängtan. Och det som jag tar med mig starkast är att vi måste orka och värna om att tala sanning, även när det blir obekvämt. Ökade våldsnivåer och upprustning runt om i vår värld gör att vi har all anledning att stå upp för fredliga alternativ, samlade som fredsröst.

Det här året har vi gått ut ur pandemibubblan och in i krigstunneln. Vi behöver mötas och inspireras och i höst har Kristna Freds varit med på flera sammankomster och det vill vi fortsätta med tillsammans med dig. Jag tror på att folkrörelsen kommer starkt framöver och vi kräver gemensam säkerhet och fred för alla folk. Ingen annan väg leder mot hållbar fred och rättvisa.

Lotta Sjöström Becker
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen

"Röster för hopp och motstånd i tider av krig och oro" Katarina Gårdfeldt, Marika Lagercrantz och Iraj Shirkhani samtalar.

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen

Det öppna kvällsprogrammet ägde rum i Sigtuna-stiftelsens bibliotek.

Var finns fredsrösterna?

Den 10-11 november bjöd

Kristna Fredsrörelsen och Sigtuna-stiftelsen för andra året in till reflektionsdygnet *Våldsmotstånd och fredslängtan*.

– Vi föds alla med kapacitet till ickevåld. Tänk bara så svårt det är att lyfta ett barn som inte vill eller att tvinga ett barn att äta som inte vill. Icke-våld är också mer inkluderande, då alla i samhället kan delta, gammal som ung, handikappade... och dessutom blir det lättare att bygga ett samhälle som är mer demokratiskt.

Skådespelaren Marika Lagercrantz gästade det öppna kvällsprogrammet "Röster för hopp och motstånd i tider av krig och oro". I sin appell för ickevåld påminde hon de närvarande om historien och hur vi kunnat använda ickevåld framgångsrikt – i demokrati-rörelser på Filippinerna, i Serbien, i Östtyskland, i svensk arbetarrörelse och frikyrkokamp. Temat

togs upp i de fördjupande samtalen efterföljande dag, och de utmanande aspekterna av att förespråka ickevåld när ett land invaderar ett annat. Kriget i Ukraina och den nya säkerhetspolitiska situationen i Europa var en självklar utgångspunkt i samtalen.

I UKRAINA I DAG, när familj och vänner dör, kan det upplevas oerhört provocerande att prata om ickevåld, menade Michael Hjälms, rektor för S:t Ignatius ortodoxa akademi och prefekt på Enskilda högskolan i Stockholm. Han lyfte fram författaren Leo Tolstoj som betonade att ickevåld måste vara ett eget val: det är alltid det rätta valet, men det måste komma inifrån.

– Krig är meningslöst. Men det är ofta del av en större meningslöshet. Unga människor i Ryssland känner att de inte har något hopp om framtiden. Kriget är ett uttryck för den meningslösheten. Den nuvarande patriarken och ledningen

för den rysk-ortodoxa kyrkan driver kriget. Det har inget med ortodox teologi att göra, utan med nationalism.

Michael Hjälms kritiserade också Kyrkornas Världsråd för dess flatitet mot den rysk-ortodoxa kyrkan. Samtidigt lyfte han fram russofobin i västvärlden som en bidragande orsak till dagens läge.

Tidigare ärkebiskopen i Svenska kyrkan KG Hammar var inne på ett liknande spår. Han menade att vi försatte chansen att bygga fred i Europa när det fanns ett möjlighetsfönster på 90-talet. Istället har NATO steg för steg expanderat fram till den ryska gränsen.

Karin Wiborn, biträdande kyrkoledare i Eumeniakyrkan, uppmärksammade den anmärkningsvärda tystnaden från Sveriges kyrkor vad gäller vapenexport, NATO-medlemskap och uppställningsfrågor. För några decennier sedan var kyrkornas röster mycket tydligare, kanske för att vapenvä-

Michael Hjälms, Karin Wiborn och Margareta Ingelstam fanns bland det 20-tal inbjudna personer som deltog i årets ekumeniska samling.

gran då var en aktuell fråga och vapenfri tjänst hanterades av Sveriges kristna ungdomsråd. Ekuemeniakyrkan har skrivit ett samarbetsavtal med Kristna Fredsrörelsen.

– Vår teologiska grund säger att vi ska ”värna rätten och avslöja orätten, uppmuntra till delaktighet och medansvar i samhället, bidra till utjämning av världens resurser, verka för fred och försoning samt ta vårt ansvar för att förvalta Guds skapelse.” Samarbetet med Kristna Fredsrörelsen tror vi kan hjälpa oss att bli bättre på systemförändring.

Pascal Andréasson, pingstpastor och förlagschef för Evangelie förlag, gjorde en exposé över den pingstkarismatiske rörelsen som ursprungligen var uttalat pacifistisk – inspirerade av historiska fredskyrkor som kväkare och mennoniter. I Sverige kunde de så kallade Fribaptisterna, som var radikalpacifister, sitta i fångelse i årtal för vapenvägran. Pingstvännerna i leden gjorde vapenfri tjänst, men det diskuterades inte i samfundet. Idag har många pingstkyrkor, särskilt i USA, blivit patriotiska och förespråkar vapen. Förflyttningen har skett gradvis och

möjliggjorts av att pacifismen inte var förankrad i det teologiska arbetet. Men han lyfte samtidigt fram exempel från andra delar av världen där pingströrelsen inspirerar – som den kongolesiska läkaren, pingstpastorn och fredspristagaren Denis Mukwege, och fredsambassadörerna inom pingstkyrkan i Uganda.

Frågan om ickevåld är komplex, men ur ett individiskt perspektiv ser han ingen annan väg som kristen.

– Jesus sa inte ”beväpna er” till sina lärjungar. Han sa ”Jag sänder er som får bland vargar”.

Michael Hjälms menade att vi lever i en mörk tid men vi behöver vara redo när generationsskiftet sker i Ryssland. Förändring tar tid. Vi behöver kunna ”vila i mörkret” som KG Hammar uttryckte det.

– Tillvaron innehåller också läkande kraft som vi får ta emot, allt behöver vi inte fixa själva.

Tillståndet för den Belarusiska demokratirörelsen är prekär. Martin Uggla, tidigare ordförande i Östgruppen, menade att även om motståndet mot regimen i Belarus inte lyckades 2020, så har det skett

en förändring inom människorna. Den förändringen kommer vara avgörande när regimen väl faller.

– Man kan säga att det växte fram en medborgaranda som inte funnits förut och som omvandlade landet i grunden. I de fester, manifestationer, samarbeten som bildades skapades det Belarus som de ville leva i.

Det är mycket vi kan göra här och nu. Vi behöver kanalisera vår ilska och sorg i transformativt arbete. Ge tid till barn som behöver en vuxen. Öva på ickevåld så att inte pansarskott blir vårt enda svar. Och odla tillit. Det relationsbyggande gräsrotsarbetet lyftes fram som en förutsättning för att på ett trovärdigt sätt bidra till systemförändring. Karin Wiborn exemplifierade med Scouternas verksamhet där hon själv är engagerad.

– Jag tror att de sammanhang där vi fostrar varandra är oerhört viktiga. Det är så viktigt att våga prata med den som inte uttrycker sin tro på det sätt jag gör, inte förstår världen som jag, inte har samma politiska åsikter som jag.

Kristina Hellqvist

Fotnot: Denna text är en förkortad och redaktionellt sammanhållen återgivning av delar av samtalen. Inspelningar kommer att tillgängliggöras på Kristna Fredsrörelsens YouTube-kanal.

Lyssningstips om fred

● ● ● Freden och rättvisan.

Filosofiska rummet i P1 har bjudit in historikern och författaren Peter Englund, filosofen Magnus Jiborn och Lisa Hultman, professor i freds- och konfliktforskning att diskutera: vad är fred? Räcker det med att våldet upphör? När fred krockar med rättvisa – vad väger tyngst?

Från ett ickevåldsperspektiv går det att ha många invändningar mot detta samtal, inte minst när akademiledamoten Peter Englund slår fast ståndpunkten om mellanstatliga krig: "Riktigt bestående, stabil fred får du när kriget förts till sitt absoluta slut och någon har besegrats." Men tankarna sätts igång. Avsnittet ger en bild av hur samtalet om fred och rättvisa förs i offentligheten.

● Länk: <https://sverigesradio.se/avsnitt/freden-och-rattvisan>

● ● ● Fred – olika sätt att se på den och hur vi får den att bestå.

"I den nationalistiska idén fanns det ingen plats för kvinnor och det fanns inte heller plats för någon vision om fred." Så inleder Johanna Mannergren Selimovic avsnittet om *Fred i Utrikespolitiska Institutets podd Utblick*. Selimovic är forskare kopplad till Utrikespolitiska institutets program för Global politik där även poddens andra gäst Ivan Gusic är verksam. Tillsammans tar de sig an den samtida forskningen genom fältets olika förhållningssätt till och definitioner av fred.

● Länk: <https://www.ui.se/utblick/>

Atomisk glömska

Den 26 september tillträdde den nya riksdagen – samma dag som FN:s dag för totalt avskaffande av kärnvapen. Riksdagsledamöterna möttes av ett nio meter högt svampmoln – den mexikanske konstnären Pedro Reyes uppblåsbara skulptur Zero Nukes.

Reyes arbete utforskar individers och organisationers kraft att skapa förändring genom kommunikation och kreativitet. *Zero Nukes* ingår i konsthändelsen *Amnesia Atómica*, som är gjord i samarbete med Bulletin of the Atomic Scientists och ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) och turnerar jorden runt sedan 2019.

Talet "noll" utforskas som ett grafiskt, visuellt och konceptuellt element som är gemensamt för alla språk. Strukturen står som en symbol för global enhet för en enda icke-kontroversiell sak: att undvika total förstörelse av allt liv på jorden.

REYES VERK HAR en tydlig politisk agenda: att återuppväcka allmänhetens medvetenhet, återuppliva den en gång så livliga antikärnkraftsrörelsen och framförallt sätta press på politiska ledare, beslutsfattare genom att påminna dem om konsekvenserna av att inte agera.

I Sverige arrangerades händelsen i form av en manifestation på Mynttorget av Svenska läkare mot kärnvapen, och samlade stora delar av den svenska fredsörelsen genom Svenska Freds, Svenska FN-förbundet, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) och Kristna Fredsrörelsen.

Lotta Sjöström Becker håller tal framför Pedro Reyes Zero Nukes på Mynttorget i Stockholm i september 2022.

– Kärnvapen är inte ett skydd utan ett hot, ett hot mot hela vår existens. Inte bara mot befolkningar i krigförande länder, utan mot hela mänskligheten och allt liv som lever på den här planeten, tillsammans med oss, skrev Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Lotta Sjöström Becker pressmeddelandet.

Kom ihåg att det fortfarande är möjligt att skriva under uppropet för att Sverige ska ställa sig bakom FN:s konvention om kärnvapenförbud. Scanna in QR-koden med din mobilkamera och följ länken. **Nathaly Salas**

Linda Cabrera besökte Sverige första gången för tio år sedan. Hon har sedan återvänt flera gånger för att tala om vikten av kvinnors inkludering i fredsarbetet. Här inför ett möte med Tomas Eneroth (S), ledamot i Utrikesutskottet.

Till försvar för en feministisk fredspolitik

Den feministiska advokaten Linda Cabrera besökte Sverige första gången för 10 år sedan. Då hade fredsförhandlingarna mellan den colombianska regeringen och FARC-gerillan inletts. Vi träffar chefen för colombianska Sisma Mujer i november och nu har den politiska spelplanen i båda länderna kastats om.

Martin Luther King sade att fred inte bara innebär frånvaron av våld, utan också närheten till rättvisa. När du första gången besökte oss sa du att fred inte är möjlig utan kvinnors deltagande, utan sanning, utan rättvisa och utan gottgörelse. Är Colombia idag ett rättvisare samhälle?

– Definitionen av fred har förändrats. Idag är vår generella förståelse av fred mycket mer sammansatt och det är till stor del tack vare fredsdialogerna i Havanna. Vi kvinnor fick lov att knacka →

→ på dörren, ingen hade bjudit in oss, men vi lyckades skapa ett dialogutrymme. Det berikade och utgjorde en av de stora framgångarna med fredsavtalet. Inte desto mindre, eftersom vi är ett samhälle som i så stor uträkning präglats av den väpnade konflikten, är vi övertygade om att mycket arbete återstår. Det är en global fråga – hur många länder finns det inte där det till synes råder fred, men freden gäller inte kvinnorna, för de lever inte i fred i sina hem, i sitt privatliv. Vi behöver sluta förstå fred som en angelägenhet avgränsad till de väpnade aktörerna, till deras ömsesidiga vapenstillestånd. För kvinnor handlar det även om att få ett slut på den strukturella diskriminering och det våld vi utsätts för.

Kommer skiftet i den svenska utrikespolitiken, att man skrotat den uttalat feministiska inriktningen, att påverka arbetet med att föra fram kvinnors perspektiv framöver?

– Ja. Sveriges feministiska utrikespolitik har utgjort en internationell referenspunkt i en positiv bemärkelse. Vi, omvärldens kvinnorörelser, är tacksamma och hyser stor respekt för att Sverige föregick med gott exempel genom att åta sig att skapa och genomföra feministisk utrikespolitik. Det är bekymmersamt att den nya regeringen inte fortsätter på den inslagna vägen. Colombias nyvalda regering kommer å sin sida att åta sig att genomföra en feministisk utrikespolitik, och det banade Sverige väg för.

SISMA MUJER LANSERADE nyligen, tillsammans med ett 15-tal andra colombianska organisationer "Kvinnors manifest för fredsbyggande" och en rapport med rekommendationer till Colombias nyttillträdda regering, som har den uttalade ambitionen att uppnå "Total Fred". Sisma föreslår ett skifte där säkerhetsrisker inte huvudsakligen förstås och bekämpas utifrån ett manligt perspektiv, utan istället ger andra grupper, som i minst lika hög grad berörs av kriget, tolkningsföreträdare.

” Vi menar att det intersektionella perspektivet är helt nödvändigt.”

Kan en intersektionell analys förändra vår förståelse av vad säkerhet är?

– Ja. Vi menar att det intersektionella perspektivet är helt nödvändigt, och det utgör redan en viktig människorättslig måttstock. Det finns faktorer bortom kön som är viktiga att ta i beaktande för att implementeringen av freden ska ha bäring för människor i olika delar av samhället. Det handlar om att samhället och staten i synnerhet behöver arbeta för att möjliggöra ett aktivt medborgarskap bortom rätten till att inneha ett pass. I Havanna-samtalen 2016 utelämnades unga. Det är ironiskt – freden är ju tänkt att gynna kommande generationer. Flickor på landsbygden har särskilda behov utifrån sin ålder och till det alla de specifika umbäranden de har fått genomlida i den väpnade konflikten. Vi behöver ta tillvara deras erfarenheter och kunskaper. Så, vi jobbar vidare. Med det sagt: intersektionell analys användes verkligen när fredsavtalets olika delar togs fram. Det var en ny ordning där många aktörer deltog för att lyfta in fokus på mångfald och sedan åtog sig att implementera det i sina organisationer och samfund.

LINDA CABRERA TALAR koncentrerat, med emfas, och mycket lågmält.

– Vi måste skapa förhållanden där det ens är möjligt för alla att uttrycka sig. Om dina mest basala behov inte är tillgodosedda blir deltagandet som praktik falskt. Du går till vallokalen och gör ditt i de formella formerna för deltagande – men du deltar inte på riktigt. Varför? Därför att du saknar möjlighet till inblick i vad det är du deltar i. Därför att de förslag som är på bordet inte tycks angå dig, för du har fullt upp med att klara livet. Det finns en brist på jämlikhet, vi måste skapa rättvisa villkor för deltagande. Vi

måste uppnå en nivå som möjliggör att till exempel kvinnor kan ingå i dialoger på jämlika villkor. I Colombia talar vi ibland om att de här bristerna, förtrycket och förföljelserna får fortgå med uppsåtet att skapa ett klimat där folk inte har möjlighet att uttrycka krav och det är allvarligt. Att anpassa formerna för deltagande med hänsyn till omvårdnadsbördan är viktigt för att kvinnor ska göra sig hörda. Männerna kommer alltid i tid till möten där beslut fattas – därför att de lever friare liv. Kvinnorna har andra bördor och ingen åtar sig att lösa dem – för de är inte ett problem för männen – så det blir inte en fråga som ska lösas i den offentliga sfären. Betyder det att vi kvinnor aldrig ska få delta?

Är utnämningen av Francia Márquez som vicepresident ett tecken på att synen på afrocolombianer i grunden håller på att förändras i Colombia?

– Av respekt för de som har tolkningsföreträdare har jag inte har mandat att uttala mig i frågor om etnicitet. Men

Foto: Nathaly Salas, Kristna Fredsrörelsen

I samband med Linda Cabreras besök i Stockholm anordnade Kristna Fredsrörelsen i samarbete med Fonden för mänskliga rättigheter ett välbesökt frukostseminarium.

● FAKTA – Sisma Mujer

● ● ● Sisma Mujer är en feministisk människorättsorganisation som arbetar för att tillgodose kvinnors rättigheter, mot alla typer av genusbaserad diskriminering och våld.

● ● ● De arbetar med psykosocialt och juridiskt stöd för att stärka kvinnor både som individer och kollektiv och är en tongivande och pådrivande aktör för inkludering av kvinnor och lhbtq+-personer i politiska processer i Colombia. Kristna Fredsrörelsen stödjer Sisma Mujer genom Internationell medföljning, inom ramen för Fredstjänstprogrammet i Colombia.

● ● ● I november publicerade Sisma Mujer, tillsammans med andra kvinnoorganisationer i Colombia, en rapport där de anlägger en feministisk blick på säkerhetspolitiken *Miradas feministas para transformar la seguridad* och ett *Kvinnors manifest för fredsbyggande* i 48 punkter riktat till Colombias nya regering.

” Vägen till bemäktigande tar tid. Inte minst för kvinnor...”

utifrån sett, som verksam i Sisma, ser jag samhälleliga vinster med utnämningen. Vi har haft en kvinna på den posten tidigare och det ska inte förminskas, alla kvinnor har rätt att delta av den enkla anledning att vi är människor, men den nya vicepresidenten representerar ändå något större. Utöver att vara kvinna är hon också afrocolombian. Det är en viktig signal till de etniska minoriteterna. Francia Márquez leder en hårt arbetande gräsrotsrörelse – det genererar hopp.

En av alla de kvinnor som Sisma Mujer följer och stödjer är Yirley Velasco. Yirley, som överlevde massakern i El Salado år 2000 leder idag gräsrotsorganisationen *Mujeres sembrando vida*, (Kvinnor som sår liv). De ger stöd åt kvinnor som blivit utsatta för sexuellt våld av de parterna i den beväpnade konflikten.

Genom åren har vi lärt känna Yirley Velasco. Ni har arbetat med henne sedan hon var väldigt ung. Hur är det med tidsperspektivet i relation till det vi pratat om?

– Varje resa har olika utgångspunkter och det måste en ha klart för sig när en åtar sig att stödja någon på vägen. Vägen till bemäktigande tar tid. Inte minst för kvinnor som varit offer för sexuellt våld, men även mer generellt för kvinnor som varit utsatta på olika nivåer. Många kvinnor som överlevt sexuella övergrepp inom ramen för den väpnade konflikten är kvinnor från landsbygden, som inte haft tillgång till utbildning eller andra rättigheter. De har från början varit utsatta för en marginalisering med långa och starka historiska rötter. För oss är personen målet. Inte att de ska göra en polisanmälan, eller att de ska engagera sig i en organisation eller ingå i ett större syfte. När vi följer en kvinna som inte vill tala, inte vill delta, därför att hon berövats så många av sina rättigheter och fått utstå så många umbäranden på

grund av kriget, ja, då är det en vinst om hon till någon liten del lyckas återta något av det som skulle kunnat vara hennes liv, om hennes rättigheter hade respekterats.

– Det vi försöker göra är ett hopp bakåt i tiden där vi åtar oss att vinna över kriget på så sätt att just denna kvinna inte ska tillintetgöras av den skada som åsamkades henne. Hos de yngre finns det hopp att vi, genom att ge dem kunskap, psykisk medföljning och det stöd som de vanligtvis saknar, kan hjälpa dem att återta makten över sina liv och sin rättmätiga plats i samhället. Kanske kan de till och med komma att kräva detta. Så är det med några viktiga människorättsförfvarare i Colombia, bland dem Yirley. Hon har en glasklar insikt i sina rättigheter och idag är hon talesperson för kvinnor och flickor över hela landet. Allt det kommer från henne själv och jag tror att det är följderna av att hon, hennes upprättelse som individ var det enda målet för vårt åtagande.

Nathaly Salas

Ickevåldskonferens 2022 gav kraft

Den 14–16 oktober samlades ett femtiotal aktivister, forskare och organisationer i Umeå på en Ickevåld 2022 för att utbyta kunskap, tankar och erfarenheter kring ickevåld och samhällsförändring. Efter två år av digitala konferenser var lusten och glädjen i att äntligen få träffas stor.

Seminarieret *Building movements – Effecting change* inledde helgen. I samtalet, som ägde rum vid Umeå universitet utforskades de faktorer som hjälper eller hindrar ickevåldsrörelser att uppnå en effektiv och hållbar mobilisering för förändring. Medverkande på länk var bland andra Stellan Vinthagen (professor i ickevåld och motståndsstudier) och Moses Monday John, generalsekreterare för KrF:s samarbetsorganisation ONAD i Sydsudan.

I Sensus studieförbunds kulturhus Klossen fick deltagarna välja att fördjupa sig i ett av tre spår – Världen, Sverige och Sápmi. Spännande panelsamtal och ut-

Anne Ouma, forskare Institutionen för epidemiologi och global hälsa Umeå universitet

byten kring strategier för förändring avslutades med ett fantastiskt kulturprogram med Sara Ajnnak och Jeff Elliot.

På söndagen fördes de olika spåren samman och deltagarna fick tillfälle att prata vidare om de frågor som dykt upp under helgen som de själva valt ut som viktigast.

Det blev tydligt hur viktigt det är att få träffas och hämta kraft hos varandra och i det gemensamma engagemanget för fred och rättvisa. Samtalen gick högt och lågt och återkommande teman var

Ordmoln Ickevåld 2022

Konferensen Ickevåld arrangeras av Kristna Fredsrörelsen, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Bilda och Another Development Foundation, i samverkan med flera andra institutioner och organisationer.

bland annat hur vi mellan länder och tematiska områden som rörelser kan lära av varandra, hänger ihop och påverkar varandra, samt hur vi kan förändra själva istället för att fokusera så mycket på att påverka makthavare och politiker, hur vi bygger rörelser på glädje och gemenskap och hur vi kan bygga starkare rörelser utan behov av extern finansiering eller stöd.

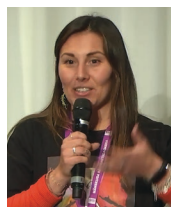
– Hejaropen från nöjda och inspirerade deltagare har varit många sedan vi kom hem. Vi i projektgruppen pustar ut, laddar om och ser fram emot nästa år.

Stella Lundén
tematisk rådgivare Fred och ickevåldt

MR-dagarna – Nordens största forum för mänskliga rättigheter

● ● ● I år var det medlemmar Anna Ardin och KG Hammar, samt vår nyss hemkomna fredsobservatör Eva Vargas som bar Kristna Fredsrörelsens perspektiv på *Mänskliga Rättighetsdagarna* i Örebro den 17–18 november. Årets tema var *Rätten till ett liv i trygghet och säkerhet*.

Hur ser ickevåldets konkreta lösningar ut egentligen? Anna Ardin och KG Hammar samtalade på Globala scenen om vägen till ett mer fredligt, tryggt och medmänskligt samhälle.

Eva Vargas.

Internationell närvaro kan bidra till skydd och handlingsutrymme för människor som hotas på grund av att de försvarar de mänskliga rättigheterna. Vi kan också ingripa om någon utsätts för kränkningar i vår vardag. Eva Vargas delade med sig av sina erfarenheter av skydd av människorättsförsvarare i våldsutsatta departementet Chocó i Colombia, och om hur vi konkret kan bidra till varandras säkerhet i vardagen. Hon deltog också i ett samtal arrangerat av ForumCiv som gick

under rubriken *Human Rights Defenders Risking their Lives*. Det colombianska perspektivet togs även upp i Colombiagruppens seminarium *Ljusare utsikter för fredsprocessen i Colombia?* där Colombias fredsprocess belystes ur genus-, ungdoms- och afrocolombianska perspektiv.

Julius Copcutt
● MR-dagarna är Nordens största forum för mänskliga rättigheter och en viktig mötesplats för rörelser med siktet inställt på samhällsförändring genom ickevåld.

Tre snabba till Iraj Shirkhani

Foto: Privat

● FAKTA

Bor: Hägersten, Stockholm.

Ålder: 40 år.

Arbete och engagemang: Pedagog på Skolakuten vid Engelbrektskolan i Stockholm, DJ och en av grundarna av Helamalmö.

Vi måste satsa på våra barn och ungdomar. De är morgondagens ledare.”

Iraj Shirkhani deltog i årets ekumeniska samling **Våldsmotstånd och fredslängtan**. Han är en av initiativtagarna till Helamalmö och har arbetat i 15 år som lärare i Malmö och Stockholm.

Är det möjligt att som individ göra motstånd? Eller måste en göra det tillsammans med andra?

– Det är absolut möjligt. Jag skulle nästan vilja påstå att var och en måste göra motstånd och stå upp för orättvisor individuellt, för att sedan kunna göra det tillsammans med andra. Ingen människa är en ö, så ju fler som gör motstånd tillsammans, desto mer hållbar motstånd.

Går det att odla hopp idag – trots krig i vår närhet, klimatkris, kärnvapenhot, upptrapade våldsspiraler bland unga och vacklande demokratier?

– Självklart. Hoppet är trots allt det sista som lämnar oss. Trots all mörker i världen så måste vi även se de positiva krafterna och försöka blicka framåt. Det finns ljus i tunneln.

Vad krävs av oss som samhälle för att komma till rätta med sociala orättvisor?

– Vi måste plåstra om och vårda de sår som finns i samhället idag samtidigt som vi förebygger och förbereder oss på framtida sår, genom att ge nästa generation rätt verktyg och förutsättningar. Vi måste satsa på våra barn och ungdomar. De är morgondagens ledare. ●

● Kristna Fredsrörelsen i opinionen

En röst för fred i ett år präglat av stridsrop

Vi närmar oss slutet av ett år då många av Kristna Fredsrörelsens farhågor, när vi påpekat det uppenbara – att våra beslutsfattare berett väg för den framtid de investerat i – besannats med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Polariseringen i det offentliga samtalet har i kölvattnet av den ansträngda säkerhetssituationen eskalerat. Fredsrörelsen har kritiserats för att vara världsfrånvänd. Här följer en rad nedslag som visar hur Kristna Freds opinionsbildat 2022.

FÖR KRISTNA FREDSRÖRELSEN

står det praktiska konstruktiva fredsarbetet i centrum. Frågan om vapenexport till Ukraina är en fråga som kräver stor ödmjukhet från vår sida, samtidigt som det varit viktigt att poängtera de lokala fredsinitiativens roll.

– Vi tror väldigt mycket på att effektiva, inkluderande och hållbara lösningar byggs av människor som är närmast berörda av situationen, och därför är frågan om hur man ska gå tillväga i exempelvis Ukraina, egentligen inte vår. Däremot har vi verktyg och metoder som möjliggör processer som kan nå fram till fredliga lösningar.

● Lotta Sjöström Becker, i tidskriften Syre 22 oktober 2022)

I MAJ VALDE den svenska regeringen att ansöka om medlemskap i försvarsalliansen NATO. Kristna Fredsrörelsen framförde upprepade gånger kritik mot att beslutet inte föregicks av ett verkligt inkluderande demokratiskt samtal och gjorde gemensam sak med

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, Finlands Fredsförbund, IKFF och WILPF Finland, och publicerade en kritisk artikel i Svenska Dagbladet:

– Nato är i sig ett hinder för demokratisk styrning av utrikes- och säkerhetspolitiken. Alliansen är den enda stora mellanstatliga organisation som inte ens har en grundläggande policy för utlämnande av information. Det finns ingen transparens kring de beslut Nato fattar, vilket hindrar demokratiskt ansvarsutkrävande.

● Svenska Dagbladet 12 maj 2022).

I SKUGGAN AV klimatkrisen och i en tid av ökat kärnvapenhot framstår Sverige, som aspirant till en medlemsplats i NATO-medlemskap, som en del av problemet. Kristna Freds har pekat på felsluten, men vi framhärdar också i att ge öppningar till en konstruktiv väg framåt:

– [...] en utveckling av svensk säkerhetspolitik måste väga in den komplexa hotbild som vi står inför som klimatkras, pandemier, kärnvapenkrig, cyberattacker och externa militära hot. Utifrån en gedigen riskanalys är det möjligt att besluta om strategier som stärker vår säkerhet på kort och lång sikt. (Remissvar till Utrikesdepartementets promemoria om medlemskap i NATO, november 2022)

FN:s och Världsbankens rapport om förebyggande av väpnad konflikt, Pathways to Peace från

2018 lyfter att fred och väpnad konflikt inte är ett motsatspar, utan en skala. Hållbar fred är möjlig om institutioner och strukturer stöttar den genom omfördelning av resurser, stärkta rättssystem och ett styrelseskick och deltagande av olika grupper på lika villkor.

– Jag vill uppmuntra och påminna om att vi alla har en roll att spela. Det är viktigt att göra våra röster hörda. Från att gå med i en fredsorganisation eller hjälpa till att lära ut och sprida ickevåldsmetoder, till att påminna politiker om att söka fredliga lösningar. Fredsbyggande tar lång tid, medan krig slår sönder och raserar på ett ögonblick.

● Lotta Sjöström Becker, Kyrknytt 1 juni 2022

INTE SÄLLAN FÖRMINSKAS fredsrörelsens argument för att driva egna debattlinjer. Vår systerorganisation Svenska Freds har varit särskilt utsatta, men inte heller Kristna Freds har varit fredat från påhopp, också på ledarplats i de stora dagstidningarna.

– Vår framtid är hotad av eskalerande klimatkras, hotade demokratier och krig i vårt närområde. Det kräver att vi gör en uppriktig och saklig ansats att hitta vägar framåt som möjliggör en hållbar och fredligare värld. Polarisering argumentation tar oss inte dit.

● Lotta Sjöström Becker svarar Mattias Svensson i Svenska Dagbladet 31 oktober

● Västbanken

Blodigaste året på Västbanken sedan 2006

Hittills i år har 105 palestinier, varav 26 barn, dödats av israeliska säkerhetsstyrkor. Det gör 2022 till det dödligaste året på Västbanken på 16 år. FN varnar för ytterligare upptrappningar, och påminner om att israeliska myndigheter har en laglig skyldighet att skydda palestinier. Zandra Bergman deltog i tre månader i Följeslagarprogrammet. Här skriver hon om sina intryck.

För några år sedan bodde jag i Kabul, på den tiden när Afghanistan var klassat som världens farligaste land. Som andra internationellt anställda var jag fredad från det mesta. Vi for fram på Kabuls gator i bepansrade bilar och körde skytteltrafik mellan våra säkerhetsklassade boenden och arbetsplatser. Jag drabbades ofta av samvetskval, över att jag relativt säkert kunde återvända hem till mitt compund – medan mina afghanska kollegor tvingades ut i en verklighet kantad av död och explosioner. Ibland grät jag, över afghanska flickor och hur fruktansvärt orättvist livet är. Ändå kan jag inte minnas att jag någonsin kände som jag gör nu.

NÄR JAG SKRIVER det här svider lukten av brända bildäck i näsborrarna och ovanför mig hovrar en polishelikopter. Fjärde protesten på mycket kort tid har precis brutit ut. Runt om på Västbanken är butiker stängda, kollektivtrafiken står still och konfrontationer

mellan israeliska styrkor och palestinier rapporteras på flera håll. Även i Jerusalem, där rökmolnen och raketerna tornar upp sig på kvällshimlen och jag hör sirenernas jagande ljud.

Protesten är utlyst i solidaritet med Shuafat flyktingläger, som stängts ner efter att en israelisk soldat sköts ihjäl vid entrén några dagar tidigare. Israeliska styrkor har spärrat av samtliga in- och utgångar till flyktinglägret och omgivande kvarter. Blockaden påverkar sammanlagt mer än 100 000 invånare. Ingen tillåts passera, varken arbetare, studenter, mat- eller medicinleveranser. Inte heller FN, som ansvarar för markservicen i lägret, och som har fått återgå till att undervisa områdets elever online.

I ett försök att förvirra ockupationsmakten rakar unga män av sig håret, då israelerna säger sig leta efter en snaggad yngling som ska vara skyldig till soldatens död. Bilderna som kablas ut från lägret är fruktansvärda, och liknar ingenting annat än en krigszon.

Oron sprider sig till fler områden, särskilt andra flyktingläger, och snart rapporteras flera döda på Västbanken. Bland annat en 12-årig pojke i Jenin, som dör i sviterna av en skottlossning. Det råder kaos i både Shuafat och i Qalandiya flyktingläger.

Väldet har så många ansikten i Palestina, fler än vad jag har utrymme till att nämna. Västbanken måste ha världsrekord i våldska-

Foto: Zandra Bergman

Båset vid Damaskus gate.

pital, tänker jag. Det visar sig inte minst genom att jag behöver uppdatera siffrorna över döda palestinier, ibland flera gånger per dag, medan jag författar den här texten.

Väldet visar sig i det ohyggliga båset, som jag passerar varje dag och tänker att världens alla vålnader måste bo där. Och så försöker jag tänka positivt, och föreställer mig då, att det där båset en dag kommer att bli bevarat för eftervärlden. Att Nazir Dar Ahmed, som i maj sköts ihjäl där inne, åtminstone inte dog förgäves. En dag kommer världen att konfronteras med vad som pågick där i båset vid Damaskus gate, och det kommer pratas öppet om det.

Zandra Bergman

Vill du veta mer?

Följeslagare kommer gärna till din lokalgrupp, församling, skola eller organisation och berättar. Kontakta via foljeslagarprogrammet@skr.org

Foto: Privat

Genom formella förhandlingar, presentationer, resolutioner, workshops och informell social samvaro tog delegaterna i IFOR-rådet sig tid att hämta energi hos varandra och fastställa riktningen för de kommande åren.

● IFOR:s rådslag

Historisk träff i Juba

IFOR:s rådslag i Juba, Sydsudan, var det första någonsin att hållas på den afrikanska kontinenten. 60 delegater från Afrika, Amerika, Asien och Europa deltog i sammankomsten, som hölls i hybridformat. Rådslaget föregicks av en offentlig konferens *Armed Conflicts and Peaceful Transition in Africa: Lessons Learned in South Sudan*, som också sändes digitalt.

Kristna Fredsrörelsen representerades av generalsekreterare Lotta Sjöström Becker och styrelseledamöterna Julle Bergenholtz-Foglander och Ida Eriksson.

– Det har varit en stor glädje att få möta Kristna Freds vänner och kollegor från olika delar av världen och höra om deras viktiga arbete och erfarenheter. Inte minst är jag inspirerad av vår systerorganisation på plats i Sydsudan, ONAD, både för det sätt som de är en påtaglig aktör för fred och ickevåld här i landet, och för det sätt som de är med och bygger kapacitet hos organisationer i andra länder i regionen, säger Ida Eriksson.

Rådslaget fastställde att den afrikanska kontinenten är mest utsatt för väpnade konflikter, vilket kommer att sinka utvecklingen i denna del av världen under lång tid framöver. I ruinerna av det gränslösa våldet grov ändå allt fler tecken på hopp om ett fritt, rättvist och välmående Afrika. De goda exempel som delegaterna fick ta del av bekräftade att ickevåld är den mest övertygande metoden för att bygga fred och säkerställa en hållbar utveckling runt om i världen.

RÅDSLAGET ENADES om att IFOR de kommande åren bland annat ska:

- Främja utbildning i ickevåld och fredskultur, inklusive samvettsvägran.
- Genomföra det antagna programmet *Främjande av ickevåld, försoning, demokrati och fred i Afrika*, det första i sitt slag, under åren 2022-2027
- Verka för en omvandling av beslutsförfarandena inom FN och andra internationella organisationer i enlighet med ett gemensamt

säkerhetsinitiativ som antogs, som främjar en absolut vägran att rättfärdiga krig och militarisering av konflikter och i stället vill uppmuntra staterna att ratificera förbudet mot kärnvapen och andra förstörelsevapen.

- Främja jämställdhet inom alla sina strukturer för att ytterligare undanröja hinder.
- Fördjupa reflektionen om interreligiösa frågor i arbetet för ickevåld och fred;

EN EFFEKTIVISERING AV IFOR:s kommunikation är nödvändigt. Därför rekommenderades grannarna att förnya sina strukturer, utbilda sin personal samt att delta i gemensamma årliga kampanjer.

Rådet tackade avgående ordförande, Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare Lotta Sjöström Becker och medlemmarna i ICOM och den regionala rådgivande kommittén för deras ledarskap och engagemang för IFOR:s sak under mandatperioden.

En ny styrelse valdes som kommer att ledas av Zoughbu Zoughbi, ledare för Palestinian Conflict Transformation Center (med säte i Jerusalem) utsågs till ny ordförande för IFOR.

Nathaly Salas

●●● **Krönika** Malva Rosenfeld

I fredsarbetet behövs alla röster

I veckan lämnade Hédi Fried jordelivet, men hennes historia ska aldrig glömmas. Hennes röst ska bäras vidare, generation efter generation. Jag tror det är något av det starkaste vi kan göra, minnas och berätta, för att det aldrig ska ske igen.

När vi samtalar om fred och konflikter, ickevåld - hållbarhet - och vad som krävs för att skapa en bättre värld så behövs många olika perspektiv. För mig räcker det inte att bara de högst uppsatta får göra sina röster hörda. Jag tror på en värld där samarbete och jämlikhet är vardag. En värld där ungas röster inte ses förbi. I fredsarbetet behövs alla röster: vi behöver lyssna till varandra, höra livsberättelserna och våga tro på förändringen.

JAG BRINNER FÖR MÄNSKLIGA rättigheter och fred. Det genomsyrar allt arbete jag gör och mina drömmar. I detta nu pågår så många konflikter och krig runt om i världen. Både de som media vittnar om och de som aldrig når oss. Det är lätt att känna hopplöshet, men vi får aldrig sluta kämpa för alla de som gått före oss och de som kommer efter.

Det görs mycket redan, runt om i Sverige och världen. Arbetet måste fortsätta och vi behöver bli fler och mer aktiva för att höras och synas. Vi ska göra det möjligt för människor att delta i förändringen. Ett konkret exempel på vad vi kan göra är att i november varje år delta i kampanjen 16 Days of Activism, en kampanj som handlar om att stoppa könsrelaterat våld.

Barngiftemål, könsstympling och våld i hemmet är bara några exempel i raden av allt som behöver förändras. Som medmänniskor har vi alla en roll att spela, vår egen roll

behöver inte vara världsomvälvande, men ju fler vi är som kämpar desto större skillnad gör vi. Kyrkornas roll i fredsarbetet är stor och innebär både skyldigheter och rättigheter. Större delen av världens befolkning är troende och även i Sverige som sekulariserat land så är kyrkorna viktiga. De har möjlighet att finnas där under människor liv, inte enbart när kriser inträffar.

I VÅRAS FICK JAG FICK förmånen att representera Sverige på Lutherska världsförbundets fredsutbildning av "Peace Messengers". Unga personer från runt om i världen deltog på plats och arbetet har fortsatt under hösten då vi haft varsitt fredsprojekt i våra hemländer. Vart jag än befinner mig, oavsett om det är efter en föreläsning jag hållit i, eller på fredsutbildningen i Schweiz eller i min vardag så är en sak densamma: överallt möter jag människor som vill göra mer. Jag ser så mycket kraft i det, att vi är så många som vill skapa förändring.

I flera år har jag föreläst om mänskliga rättigheter och jag minns ett barn i en skolklass som kom fram efteråt och frågade "Vad kan jag göra? Jag vill också göra skillnad". Jag minns det oslagbara känslan av att ha väckt gnistan, skapat ringar på vattnet. Det är så vi skapar förändring. Det är därför vi behöver lyssna med öppenhet - att alla röster ska få bli hörda.

Vi ska minnas och berätta. Vi ska arbeta sida vid sida. Vi ska kämpa tillsammans, för i fredsarbetet behövs alla.

Malva Rosenfeld
är AGERA-volontär i Svenska kyrkan

Foto: Privat

B

LÅT OSS TÄNDA
TUSEN LJUS FÖR
EN VÄRLD
UTAN VÅLD

**I JUL KAN DU GENOM EN ENKEL GÅVA STÄRKA ARBETET
FÖR FRED PÅ JORDEN. SKÄNK HOPP OM JULFRED!**

WWW.KRF.SE/JULFRED / SWISH: 123 900 03 16